

Zašto se otpad iz različitih kanti trpa u isti kamion, koliko smo kao građani uspješni u pravilnom odvajanju otpada, ima li učinkovitog rješenja protiv stvaranja divljih odlagališta otpada i gdje uopće završava naš otpad te što se s njim događa samo su neka od brojnih pitanja okupljenih građana na prvim "Opatijskim zelenim čakulama" održanima u utorak, 25. ožujka 2025. u opatijskoj Villi Antonio.

Riječ je o neformalnim, otvorenim i dinamičnim susretima građana, stručnjaka i predstavnika institucija kao platformi za razgovore, konkretna rješenja i jačanje suradnje između građana i lokalne samouprave. Kao tema prvih "čakula" odabrana je tema otpada, točnije gospodarenje istim, a na temelju pristiglih upita građana na Zeleni telefon kao i prigovora koje redovno upućuju našoj udruzi.

Susret je pružio građanima priliku da čuju točne, relevantne informacije našem sustavu gospodarenja otpadom, izravno postave pitanja koja izazivaju nezadovoljstvo i nedoumice u svakodnevnom postupanju s otpadom te dobiju konkretne odgovore i to od onih koji su za to stručni i izravno nadležni. Sinoć su to bili **Sandro Pecman**, rukovoditelj radne jedinice Usluge i **Sonja Sertić**, tehnologinja zaštite okoliša iz Komunalca d.o.o. Jurdani, **Filip Vlah**, pročelnik Upravnog odjela za komunalni sustav, prostorno planiranje i zaštitu okoliša Grada Opatije i **Zorica Sergio** (MO Veprinac) u ime građana kao panelisti koje je u opuštenom i otvorenom razgovoru moderirala **Helena Traub** iz Žmerga.

Prvo i jedno od ključnih pitanja kojim je otvoren dijalog odnosilo se na praksu odvoza otpada, konkretno na situacije kada se odvojeno prikupljeni otpad odvozi istim kamionom za miješani komunalni otpad. Sandro Pecman pojasnio je da to nije uobičajena praksa, ali se povremeno događa, naročito tijekom turističke sezone zbog povećanja obima posla i količina, a manjka radne snage i zastarjelog voznog parka u koji godinama nije ulagano.

O sustavnim problemima govorio je i Filip Vlah, istaknuvši da je gospodarenje otpadom na državnoj razini skupo jer se kružna ekonomija nije realizirala na predviđeni način istaknuvši kako je uporaba materijala i dalje značajno skuplja od kupovine novih sirovina (naročito plastike) te da su postavljeni ciljevi odvojeno prikupljenog otpada nerealni i neostvarivi, a nadzor od strane države slab. Ovakav sustav posljedično, znači više cijene za građane koji uslugu, za razliku od prijašnjih sustava, plaćaju za stvorenu količinu otpada.

Priupitan o infrastrukturnim projektima sortirnice i kompostane za Opatiju, Vlah nadodaje kako se traži najekonomičnije rješenje koje će, uvažavajući peticije građana oko lokacije, veličinom (zbog postojećih turističkih kapaciteta) i visinom financijskog ulaganja najmanje biti najmanji teret građanima te prate mogućnosti sufinanciranja izgradnje putem EU fondova.

Predstavnici Komunalca nadovezali su se napomenom da cijene predaje otpada značajno rastu iz godine u godinu što utječe na to da se komunalnim društvima predaja reciklabilnog otpad na daljnje zbrinjavanje i obradu naplaćuje više od onog miješanog. Valja spomenuti kako Komunalac različite frakcije ne pregledava niti kontrolira već samo predaje dalje - Metisu reciklabilni i bio koji oni kasnije prosljeđuju bio kompostani u Međimurju, a komunalni Županijskom centru za gospodarenje otpadom Mariščina.

Raspravljalo se i o problemu divljih odlagališta, pri čemu je Zorica Sergio iz Mjesnog odbora Veprinac podijelila iskustva s terena, naročito akcija čišćenja Učke u okviru Zelene čistke te općenito specifičnih potreba u kontekstu otpada građana koji žive u zaleđu. Zabilježen je pozitivan trend smanjenja količine odloženog otpada, osobito plastike, zahvaljujući sustavu povratne ambalaže. Iako su kazne za nepropisno odlaganje otpada visoke, problem je u pronalaženju počinitelja - vrlo često manjih poslovnih subjekata koji naplaćuju građanima odvoz glomaznog otpada, a koje potom neodgovorno odlažu u prirodu umjesto na reciklažna dvorišta. Postavljanje nadzornih kamera na udaljenim lokacijama bi pomoglo rješavanju problema no ono nije jednostavno jer zahtijeva dodatnu infrastrukturu, a vremenski uvjeti mogu utjecati na njihovu funkcionalnost i isplativost, dodao je Vlah.

Sonja Sertić govorila je o pravilnom odvajanju otpada i naglasila da je najbolja garancija pravilnog odvajanja kada se otpad preda direktno u reciklažno dvorište koje je dužno zaprimiti sve vrste otpada uključujući tetrapak, staklo, stiropor kao i ostale kategorije sukladno pravilima prikupljanja (npr. glomazni u vrećama, lišće u vrećama i sl.). Diskutiralo se i o problemu odlaganja ulja iz kućanstava, premaloj pokrivenosti javnih prostora koševima za otpad, odlaganju otpadnog tekstila te dostupnosti i funkcionalnosti mobilnog reciklažnog dvorišta, a predloženo je i periodično postavljanje velikih kontejnera za glomazni otpad.

„Ovo su bili iskreni, otvoreni i konstruktivni razgovori, vođeni s potpunom transparentnošću. Kao mala zajednica, važno je da komuniciramo, razumijemo jedni druge i zajednički pronalazimo najbolja rješenja za sve. Zadovoljstvo sudionika potvrđuje da smo odabrali ispravan model, kojim ćemo nastaviti i u budućnosti.“

Helena Traub

Zaključak rasprave bio je jasan: nužna je bolja komunikacija između građana, struke i nadležnih institucija kako bi se o sustavu i načinu njegova funkcioniranja informiralo i educiralo građane te razvilo međusobno povjerenje i poboljšao sustav gospodarenja otpadom zajedničkim djelovanjem. Upravo zbog toga, inicijative poput "Opatijskih zelenih čakula" igraju važnu ulogu u povezivanju zajednice i struke, a cilj je nastaviti organizirati ovakve susrete kako bi se potaknula otvorena rasprava o ključnim okolišnim pitanjima i problematikama koje brinu lokalno stanovništvo.

Opatijske zelene čakule provode se u okviru Žmergovog programa za održivost i mlade kojeg provodi Udruga Žmergo uz financijsku potporu Grada Opatije te projekta Zeleni telefon kojeg sufinancira Primorsko-goranska županija.